

Міні - музей «Український глиняний посуд»

Підготувала вихователь
старшої групи
Юлія Ділай

Завдання

- Поглиблювати знання дітей про українське декоративно - ужиткове мистецтво, зокрема про гончарство та професію гончаря.
- Ознайомити із історією виникнення традиційного глиняного посуду в Україні та його призначенням.
- Розширювати знання дітей про керамічний посуд словами - назвами (горщик, миска, макітра, глечик, кухлик, куманець, горнятко).
- Ознайомити дітей із напрямками та назвами глиняного посуду на території України.

Гончарство в Україні

Гончарство — виготовлення з опаленої гончарної глини різноманітних виробів, зокрема посуду, кахлів, іграшок. Глина є пластичною під час формування і досить твердою після випалу. Має широкий спектр природних барв — від білої, кремової, охристої до червоної, коричневої і темно-сірої. Чарівного ефекту гончарним виробам надають керамічні фарби, виготовлені з кольорової глини, а також прозорі та декоративні поливи.

Гончар - майстер, який виготовляє глиняний посуд. Люди завжди шанували майстрів-гончарів, адже вони виготовляли багато різних виробів, необхідних людям для щоденного життя. Майстер - гончар брав шматок глини розмочував його у воді, а тоді клав його на гончарний круг, розкручував його і починав працювати. Гончарний круг обертався, глина оберталася разом з ним, тягнулася до рук і в цей час майстер творив з неї справжні дива. Стінки посудини за допомогою гончарного круга виходили однакової товщини. Скервуюючи рух глини він перетворював безформну масу на горнятко, миску чи глечик.

Різноманітні вироби

- Українські гончарі виробляли посуд для приготування, зберігання й подачі на стіл певних страв (горщики, миски, глечики, полумиски, барильця, довжанки, баньки, куманці), декоративний посуд, кахлі, черепиця, цегла, дитячі іграшки.
- Розквіту гончарства в Україні сприяла наявність в її надрах покладів високоякісних червоних, червоно-бурих та світло-сірих глин, що й зумовило виникнення значних осередків керамічного виробництва.
- Вироби різних гончарських центрів по Україні мали спільні риси, але водночас і свої притаманні особливості.

Вироби із глини (кераміка)

Косівська

Гуцульська

Глечик

Посуд з глини ідеально підходить для зберігання продуктів. Саме тому він споконвіків був популярний в селах, коли ще не було холодильників. Молоко в глечику могло стояти і не киснути три - чотири доби, а варення і соління зберігалися в глиняних глечиках без кришок майже рік.

Миска

Миска – найстаріший посуд.

Трипільська культура використовувала величезну кількість мисок та тарілок різноманітних розмірів і форм. Але відомо, що не вони їх винайшли. Нації, які не знали мисок або тарілок використовували великі кусні хліба із заглибиною для рідини, який потім з'їдали або віддавали домашнім тваринам.

Куманець

Ць — керамічна фігурна посудина, що нині використовується здебільшого як прикраса. Куманці є оригінальним різновидом українського традиційного посуду. Якщо раніше (а подеколи і тепер) їх використовували, для зберігання й подання на стіл різноманітних напоїв, то у теперішній час — це переважно декоративна оздоба інтер'єру в національному стилі. Куманці могли бути різної форми, однак найвідомішими є ті, зазвичай полив'яні та щедро оздоблені (розписані, з ліпленням), які використовували для спиртних напоїв, зокрема, виокремлюються з-поміж них куманці у формі дисків або кілець (тобто дисків без середини) з вигнутою ручкою та носиком, горловиною (нерідко з кришкою) та з ніжкою-підставкою.

Макітра

тра — конусоподібний посуд, виготовлений із випаленої глини, для сходження тіста або для перетирання маку макогоном чи подрібнення інших харчових продуктів. Традиційно в Україні мак для різдвяної куті перетирав чоловік, батько родини. У цьому звичаї макітра символізує жіноче начало, а макогон — чоловіче.

Горщик

Горщик, горщик, горщик — один із найдавніших і найчисленніших різновидів глиняного посуду, що став навіть символічним уособленням гончарства. Горщиками в господарстві послуговувалися також для зберігання продуктів і рідин, готових страв і напоїв, подачі їх до столу. У горщику цінуються такі якості, як міцність і жаростійкість. Подібний горщик вважався великою цінністю, його берегли і ретельно за ним доглядали. Господині намагалися мати в господарстві до десятка різновеликих горщиків.

Глиняні вироби ще не так давно були в кожній сім'ї. Вони були не тільки кухонним інвентарем, але і символом достатку, родинним атрибутом та оберегом. На підтвердження цього існує багато народних висловів та прислів'їв.

